Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 518/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen liito-oravan pesä- ja levähdyspaikkojen tuhoamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Hassin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 518/2016 vp:

> *Katsooko hallitus että yksityisillä metsänomistajilla on realistiset mahdollisuudet osata suojella liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, jos edes valtion Metsähallitus ei näytä siihen pystyvän,*
> *onko hallitus ryhtynyt laatimaan luonnonsuojelulain muutoksen yhteydessä luvattua neuvonta- ja koulutusmateriaalia,*
> *miten hallitus aikoo varmistaa, että Metsähallitus ottaa hakkuiden yhteydessä liito-oravat huomioon lain vaatimalla tavalla ja*
> *kuinka omistajaohjauksella varmistetaan, että Metsähallitus omissa toimissaan noudattaa lakia ja toimii vastuullisuuden edelläkävijänä?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Metsäalan toimijat ja metsänomistajat saivat 20.4.2016 käyttöönsä neuvontamateriaalin liito-oravan huomioon ottamiseksi metsänkäytön yhteydessä. Materiaalissa annetaan metsänhoidon suositusten mukaisia esimerkkejä metsätaloudesta metsätilalla, jolla elää liito-orava. Liito-oravan huomioon ottaminen metsänkäytön yhteydessä -neuvontamateriaali on laadittu Tapio Oy:ssä ja se on maksutta saatavilla maa- ja metsätalousministeriön, ympäristöhallinnon ja Tapion verkkosivuilla. Tapio julkaisee lokakuun 2016 aikana materiaaliin perustuvan verkkokurssin, joka auttaa metsänomistajia ja metsässä työtä tekeviä ammattilaisia omaksumaan suositellut toimintatavat.

Neuvontamateriaalin avulla metsäalan toimijat sekä maanomistajat voivat soveltaa metsänhoidossa hyviä käytäntöjä ja ottaa huomioon liito-oravan luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla siten, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei hävitetä tai heikennetä. Kaikki metsälain mukaiset hakkuutavat ovat mahdollisia lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ympärillä tietyin rajoituksin. Liito-oravan huomioon ottamisen keinot ovat kuitenkin hakkuutavasta riippuen osin erilaisia, ja niihin opastavat neuvontamateriaali ja verkkokurssi. Tarvittaessa viranomaiset myös neuvovat miten kohteella tulee toimia.

Luonnonsuojelulain muutoksen myötä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoista ei metsänkäytön yhteydessä enää nykyisin tehdä ELY-keskusten toimesta rajauspäätöksiä. Rajauspäätösten valmistelua ja sitä koskevaa viranomaisten yhteistyötä varten oli käytössä ministeriöiden yhdessä laatima ohje. Menettelyn poistuttua ei ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousmi-

nisteriön näkemyksen mukaan ole perustetta tarkemmin ohjeistaa lain tulkinnassa ELY-keskuksia ja Suomen metsäkeskusta.

Metsähallitus pyrkii suojelemaan liito-oravaa ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja parhaalla mahdollisella tavalla. Metsähallitus jättää luontokohteina käsittelyn ulkopuolelle yleensä pelkkää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa laajemman alueen. Liito-oravakohteissa Metsähallitus noudattaa luonnonsuojelulakia, omia ohjeita (metsänhoito-ohje ja ympäristöopas) sekä hyödyntää Tapion tuottamaa neuvontamateriaalia. Lisäksi Metsähallituksella on käytettävissä omia asiantuntijoita, ja selvityksiin voidaan palkata myös määräaikaisia asiantuntijoita. Yksittäisistä kohteista keskustellaan tarvittaessa ELY-keskusten ja Suomen metsäkeskuksen kanssa.

Suomussalmen Leipimäessä Metsähallitus toimi Kainuun ELY-keskuksen rajauspäätöksen mukaisesti. ELY-keskuksen rajauspäätös oli tehty luonnonsuojelulain 72 a §:n mukaisesti ennen pykälän kumoamista 15. huhtikuuta 2016. Hakkuun aikana saatiin tietoon lisää liito-oravahavaintoja, ja niidenkin osalta odotettiin ELY-keskuksen järjestämän maastotarkistuksen tuloksia. Leipimäellä ELY-keskus kielsi hallintopakkopäätöksellä hakkuut yhden hakkuualueen osalta. Hallintopakkoa koskevassa prosessissa Metsähallitus ilmoitti useita kertoja ELY-keskukselle, että jättää kyseisen hakkuun tekemättä ilman hallintopakkoakin. ELY-keskus antoi kaksi päätöstä 11.10.2016 kahden luonnonsuojeluyhdistyksen tekemistä vireillepanoista, jotka koskivat hallintopakon käyttämistä Leipimäellä. Toinen vireillepanoista jätettiin lopulta tutkimatta ja toinen hylättiin perusteettomana.

Metsähallitusta koskevan lain (234/2016) 6 §:n 1 momentin mukaisena yleisenä yhteiskunnallisena velvoitteena Metsähallituksella on, että luonnonvarojen kestävän hoidon ja käytön olennaisena osana on riittävästi otettava huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsien, meren ja muiden luonnonvarojen hoidolle, käytölle ja suojelulle asetettujen muiden tavoitteiden kanssa. Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottaminen on jo pitkään sisältynyt Metsähallituksen omistajaohjaukseen, ja velvoitteiden huomioon ottamisen tasosta Metsähallitus raportoi vuosittain tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä ohjaaville ministeriöille ja valtioneuvostolle.

Helsingissä 25.10.2016

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen